

Voorstel

VEILIGHEIDSREGIO
BRABANT-NOORD

AGP 7

Aan : Algemeen Bestuur

Datum : 4 juli 2018

Bijlage(n) : -

Steller : J. Knopper

Onderwerp : Brandkranen

Inleiding

In deze notitie zetten we uiteen hoe BBN in de toekomst om wil gaan met de brandkranen. De afgelopen jaren is onderzocht hoe vorm en inhoud gegeven kan worden aan een nieuw bluswaterconcept. In een pilot is tevens geëxperimenteerd met waterwagens om in de toekomst minder afhankelijk te zijn van brandkranen. Wat betreft de toekomst van onze brandkranen spelen ook financiële aspecten een belangrijke rol. Te denken valt aan de huurkosten van de brandkranen en de reserve locatie onafhankelijke bluswatervoorziening. In deze notitie staan de beleidsmatige aspecten echter centraal. Het beleid aangaande de bluswatervoorziening is vastgelegd in de nieuwe beleidsregels *bereikbaarheid en bluswatervoorziening*. In deze notitie zijn ook de resultaten van de pilot bluswatervoorziening verwerkt.

Hoewel we in het verleden op de lijn zaten van het gedeeltelijk afkopen van de brandkranen blijkt dit met de kennis van nu niet wenselijk. Feit is dat we ook in de nabije toekomst niet zonder de brandkranen kunnen voor een goede uitvoering van onze brandweertaak.

Aanleiding

In 2011 zijn we gestart met het denkproces over een nieuw en toekomstbestendig bluswaterconcept. Aanleiding daarvoor was de vaak ontoereikende bluswatercapaciteit in (met name) de buitengebieden. Bij repressieve inzetten was dit tekort er vooral in het tijdsinterval voordat het grootschalig watertransport van de brandweer operationeel was. Ook kwamen we tot de conclusie dat de bijna volledige afhankelijkheid van vaste "aftappunten" (brandkranen en open water) erg risicovol is bij branden op locaties waar deze niet voorhanden zijn. Dit is bijvoorbeeld het geval in natuurgebieden.

Naast bovengenoemde punten speelde ook de discussie dat de waterleidingbedrijven – waaronder Brabant Water – voornemens zijn om de diameter van waterleidingen te verkleinen. Daarbij is het idee dat de doorstroomsnelheid van water in smalle leidingen hoger is met als gevolg dat de kans op ophoping van residu minder is. Voor de waterleidingbedrijven is dit belangrijk, omdat dit de kwaliteit van het drinkwater verbetert. Als brandweer hebben we echter juist behoefte aan waterleidingen met een grotere diameter. Het voornemen van Brabant Water zou voor ons in de toekomst dus op veel plekken de sanering van brandkranen betekenen. Smallere leidingen zou tevens betekenen dat in nieuwbouwwijken helemaal geen brandkranen meer geplaatst kunnen worden.

Zoals gezegd vormde bovenstaande de aanleiding om na te gaan denken over een toekomstbestendig bluswaterconcept. Daarvoor zijn we gestart met de pilot bluswater, die tot doel had om te onderzoeken of we wat konden doen aan de ontoereikende bluswatercapaciteit in buitengebieden.

De pilot bluswater

Als onderdeel van de pilot bluswater hebben we in 2013 een waterwagen aangeschaft. Dit met het idee om te bezien in hoeverre we in de toekomst de afhankelijkheid van brandkranen zouden kunnen verminderen (waarmee we met minder brandkranen af zouden kunnen) en een oplossing zouden hebben voor gebieden waar geen watervoorziening voorhanden is. Daarnaast hebben gesprekken plaatsgevonden met Brabant Water om te peilen hoe zij in dit dossier zitten. Brabant Water heeft als eigenaar van de Brandkranen aangegeven dat zij een afkoopsom in rekening brengen als we het aantal brandkranen naar beneden willen brengen.

Belangrijk om te melden is dat er geen contract is tussen BBN en Brabant Water voor de huur van de brandkranen die BBN met de regionalisering heeft overgenomen van de gemeenten. Doordat BBN sinds 2011 wel de huurkosten betaalt is echter wel degelijk sprake van een ongeschreven overeenkomst¹. Zoals gezegd heeft BBN met Brabant Water overleg gevoerd over de afkoopsom die BBN moet betalen om de "huurovereenkomst" met onmiddellijke ingang te beëindigen. Op basis van deze informatie heeft het Algemeen Bestuur besloten een bestemmingsreserve te vormen voor de financiering van de afkoop.

Beleidsregels bereikbaarheid en bluswatervoorziening

Na afloop van de pilot bluswater heeft het Algemeen Bestuur (10 november 2016) ingestemd met de beleidsregels bereikbaarheid en bluswatervoorziening. De beleidsregels bereikbaarheid en bluswatervoorziening zijn gebaseerd op de landelijke Handreiking bluswatervoorziening en bereikbaarheid voor de Brabantse Veiligheidsregio's. Dit betrof een coproductie van de Brabantse Veiligheidsregio's en Brabant Water. De beleidsregels zijn belangrijk voor de invulling van het nieuwe bluswaterconcept. Dit omdat de beleidsregels richtinggevend zijn voor het bepalen van de noodzakelijke bluswatervoorzieningen (zoals brandkranen) per risicocategorie.

Nieuw bluswaterconcept

Wat blijkt is dat de waterwagens in de uitvoeringspraktijk datgene leveren wat gevraagd wordt. Met andere woorden: zij compenseren het tekort aan bluswatercapaciteit in buitengebieden en zij zorgen ook voor bluswatercapaciteit in het tijdsinterval dat het grootwatertransport nog niet operationeel is. Wat dat betreft toont de pilot het nut en de noodzaak van de waterwagens overduidelijk aan.

Het opvangen van een toekomstige substantiële afname van het aantal brandkranen blijkt echter een stap te ver. In tegenstelling tot de eerdere verwachting constateren we dat het onverantwoord is om een groot aantal brandkranen af te stoten. Vooral bij risico-objecten blijft de afhankelijkheid van brandkranen groot. Hierbij valt te denken aan industrieterreinen, kinderdagverblijven, winkelcentra en zorgobjecten. Naast de gebieden met risico-objecten blijkt ook in de reguliere gebieden een basisbehoefte aan brandkranen bestaan – zij het met een lagere dichtheid dan voorheen. De lagere dichtheid maakt dat de brandweer in de toekomst wel met *minder* brandkranen afkan.

Het nieuwe bluswaterconcept is opgesteld met inachtneming van de uitkomsten uit de pilot en de beleidsregels bereikbaarheid en bluswatervoorziening. Sterk versimpeld gaat het bluswaterconcept uit van het volgende:

1. Een kleine brand kan worden geblust met het water van de tankautospuiter.
2. Een uitslaande brand kan worden geblust door één of twee autospuiten, geassisteerd door een zogenaamde waterwagen. Indien aanwezig kan ook gebruik gemaakt worden van brandkranen of open water (vijvers, sloten). Bij risico-objecten *moet* gebruik gemaakt kunnen worden van brandkranen en/of open water.
3. Een grote brand kan door meerdere autospuiten worden geblust, waarbij – naast de hiervoor genoemde zaken – ook gebruik gemaakt worden van het grootschalig watertransport.

Een taakstelling op het gebied van materieel, zoals vastgelegd in het voorstel "Koers- en bezuinigingsvoorstellen" van eind 2012 was een belangrijke aanleiding om het project "Vernieuwde repressie" te starten. Hiermee is er een nieuw model voor de repressieve brandweezorg ontwikkeld. Daarbij is gekeken naar technologische ontwikkelingen en naar het materiaal en materieel wat benodigd is om een goede basisbrandweezorg binnen de regio te realiseren. Daarnaast is ook gekeken naar optimale aantallen, rekening houdend met de aanrijtijden én naar een optimale spreiding over de regio. De resultaten van de pilot bluswater is daar ook bij betrokken. De pilot was positief en het aantal benodigde waterwagens is gesteld op zes stuks.

¹ Gemeente 's-Hertogenbosch heeft als enige een huurovereenkomst uit 1993, maar deze is niet langer rechtsgeldig. Dit omdat het contract met het Regionaal Nutsbedrijf 's-Hertogenbosch (een rechtsvoorganger van Brabant Water) was en het contract ook al jaren niet meer nageleefd wordt en het daarmee feitelijk niet meer van toepassing is.

Conclusie

De brandkranen hebben ook in de toekomst een belangrijke plek in het bluswaterconcept van Brandweer Brabant-Noord. Het oorspronkelijke idee van een volledige afkoop blijkt ook onverantwoord te zijn.

Op basis van het nieuwe bluswaterconcept concluderen we wel dat het aantal brandkranen kan worden gereduceerd. De vraag dient zich nu aan: hoe pakken we dit aan? Anders dan oorspronkelijk gedacht moet per brandkraan afzonderlijk worden uitgezocht in hoeverre dat mogelijk is. Immers, steeds moet bekeken worden of er in de nabijheid van de betreffende brandkraan geen risico-object is. Daar in onze regio ruim 24 duizend brandkranen staan is dit een zeer arbeidsintensief proces.

Kan het ook slimmer? Het antwoord is: JA. We willen aansluiten op de aanpak van Brabant Water, welke ervan uitgaat dat de renovatie van het waterleidingnet gebiedsgericht wordt aangepakt. Het huidige netwerk is grotendeels in de jaren 50 van de vorige eeuw aangelegd en daarom vernieuwt Brabant Water de komende jaren wijk voor wijk de waterleidingen in de diverse Brabantse gemeenten. Het ligt daarom voor de hand om samen met Brabant Water in het spoor van haar vervangingsvraagstuk mee te praten over de benodigde bluswaterbehoefte vanuit het drinkwaterleidingnet.

Wat betreft de beoogde verlaging van de jaarlijkse huurkosten van brandkranen zet deze koers echter minder zoden aan de dijk dan een scenario dat uitgaat van volledige afkoop.

Vervolg

Ten eerste is BBN in gesprek gegaan met Brabant Water over de keuze om af te zien van volledige afkoop. De uitkomst van dit gesprek was positief (m.a.w. Brabant Water realiseert zich dat zij niet meer hoeven te rekenen op een afkoopsom van BBN).

Ten tweede gaan BBN en Brabant Water de komende periode met elkaar om tafel om te komen tot goede / heldere afspraken omtrent de brandkranen. Enerzijds gaat het dan om de financiën (jaarlijkse huur en indexering). Anderzijds gaat het om praktische afspraken over o.a. het onderhoud en de inspecties. Een ander belangrijk aspect is dat we afspraken maken over het al dan niet plaatsen van brandkranen op het nieuwe leidingnetwerk, rekening houdend met het nieuwe bluswaterconcept en de aanwezigheid van risico-objecten. Elke renovatie moet in beginsel tot gevolg hebben dat het aantal brandkranen omlaag gaat. In deze situatie zijn we van mening dat ook geen sprake meer is van afkoop. Dit omdat Brabant Water de renovaties oppakt en BBN simpelweg minder brandkranen zal terugvragen. Uiteraard is het de bedoeling dat de nieuwe afspraken contractueel worden vastgelegd.

Financiële consequenties

In 2016 betaalde BBN € 681.000 voor de huur van 24.500 brandkranen (€ 23 per brandkraan). In 2011 was dit nog € 553.000 – een prijsstijging van 23 procent. Dit ondanks dat het aantal brandkranen nagenoeg gelijk is gebleven. In 2015 was de stijging 10 procent en hebben wij bezwaar gemaakt bij Brabant Water. Om meer in control te komen op dit dossier is het belangrijk dat we hier heldere afspraken maken over de ontwikkeling van de huurprijs.

Nu afkoop om inhoudelijke redenen van tafel is stellen wij dus voor om in het gesprek met Brabant Water – naast de huurindex – ook afspraken te maken over het al dan niet plaatsen van brandkranen op het nieuwe leidingnetwerk. Om genoemde redenen kan in de nieuwe situatie naar onze mening geen sprake meer zijn van afkoop. Dit betekent dat er geen reden meer is om de bestemmingsreserve Locatie Onafhankelijk Bluswatervoorziening in stand te houden. Wij stellen dan ook voor om het resterende saldo van die reserve vrij te laten vallen.

Advies Adoptie-ambtenaren

Instemmend met het niet afkopen van de brandkranen. Advies is om in het vervolgtraject met Brabant Water een onafhankelijk extern bureau een kostprijsberekening van de huurprijs van brandkranen uit te laten voeren.

Advies Financiële Commissie

De Financiële Commissie adviseert instemmend en neemt het advies van de adoptie-ambtenaren over wat betreft het inschakelen van externe deskundigheid voor het opstellen van de contracten met Brabant Water.

Procesgang

Processtap	Datum
Contactambtenaren (advisering)	9-4-2018
Financiële Commissie (advisering)	11-4-2018
Dagelijks Bestuur (instemming)	18-4-2018
Algemeen Bestuur (vaststelling)	4-7-2018

Voorstel

Het Algemeen Bestuur wordt voorgesteld om:

1. Niet over te gaan tot de afkoop van de brandkranen door BBN;
2. De bestemmingsreserve Locatie Onafhankelijke Bluswatervoorziening ad € 1,9 miljoen vrij te laten vallen.

N.B. een voorstel voor reallocatie van deze middelen vindt u bij agendapunt 8, Reallocatie reserves BBN

Akkoord Ja Nee Afwijkend besluit

Secretaris: dr. ir. P. Verlaan MCDm

Paraaf:

Bijlage(n)

N.v.t.